

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Milady Haplové v právní věci **žalobkyně: B. H.**, zastoupena JUDr. Petrem Práglem, advokátem, se sídlem Ústí nad Labem, Dlouhá 5, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 40 Cad 261/2003 - 30 ze dne 3. 11. 2005 a v řízení o kasační stížnosti P. K. proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 40 Cad 261/2003 - 35 ze dne 19. 12. 2005,

takto:

- I.** Kasační stížnost proti usnesení č. j. 40 Cad 261/2003 - 35 ze dne 19. 12. 2005 **se odmítá.**
- II.** Kasační stížnost proti rozsudku č. j. 40 Cad 261/2003 - 30 ze dne 3. 11. 2005 **se zamítá.**
- III.** Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech sub I. a II.
- IV.** Ustanovenému advokátu JUDr. Petru Práglvi **se určuje** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti sub. II. částkou 325 Kč; odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) – resp. P. K., bytem N. Ch. 28E, p. R., jenž stěžovatelku jako obecný zmocněnec zastupoval v jiných řízeních před krajským soudem, podal kasační stížnost proti shora označenému rozsudku krajského soudu, v níž uvedl, že ji

podává „v podstatě z důvodů uvedených v žalobě“. Ustanovený advokát pak kasační stížnost doplnil tak, že namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované ze dne 29. 9. 2003. Přezkoumal-li krajský soud nepřezkoumatelný správní akt, pak zatížil své rozhodnutí vadou, která může mít za následek nesprávné rozhodnutí. Tvrdí, že z odůvodnění rozhodnutí žalované nelze spolehlivě seznat, proč rozhodla tak, jak rozhodla, které skutečnosti vzala za podklad svého rozhodnutí, podle které právní normy rozhodla a jakými úvahami se řídila při vydání svého rozhodnutí. Krajskému soudu vytýká, že převzal závěry posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ohledně data vzniku úplné bezmocnosti stěžovatelky a odvolává se na rozhodnutí Nejvyššího právního soudu, jenž v téže věci již jednou právní názor vyslovil. Konečně namítá, že navrhla provedení určitých důkazů, kterýžto návrh zůstal bez povšimnutí. Vyjadřuje i své přesvědčení, že nejde ani tak o to, od kdy je úplně bezmocná, ale o to, že požaduje přiznání dávky i za dobu ústavního ošetřování. Navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že proti dosavadnímu způsobu řízení nemá námítky a ztotožňuje se s názorem soudu vysloveném v jeho rozsudku.

Dne 5. 1. 2006 sepsal P. K., jenž v některých jiných řízeních vystupoval jako obecný zmocněnec stěžovatelky, podání, které nazval kasační stížností proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 12. 2005, č. j. 40 Cad 261/2003 - 35; uvedl, že krajskému soudu je známo, že stěžovatelku zastupuje ve všech právních úkonech. Nesouhlasí s ustanovením JUDr. Prágl zástupcem pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ze dne 3. 11. 2005, a tento nesouhlas odůvodňuje údajným přístupem advokáta v jiných případech, kdy byl soudem ustanoven jako zástupce stěžovatelky. Pisatel uvádí, že má představy o obsahu kasační stížnosti, ale advokát JUDr. Prágl údajně nebude ochoten tyto představy P. K. alespoň částečně naplnit. Žádá ustanovení advokáta z R., který musí spolupracovat s pisatelem tohoto podání, jenž kvůli péči o stěžovatelku místo trvalého pobytu může opouštět jen omezeně.

Ze soudního spisu krajského soudu sp. zn. 40 Cad 261/2003 a sp. zn. 40 Cad 42/2003 Nejvyšší správní soud zjistil:

Žalovaná rozhodla 20. 11. 2002 o zvýšení důchodu pro úplnou bezmocnost stěžovatelky od 29. 10. 2002. Toto rozhodnutí bylo napadeno žalobou u krajského soudu, jenž doplniv dokazování ohledně skutkového stavu věci (zdravotního postižení stěžovatelky a potřeby úkonů) posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí zrušil (dne 28. 8. 2003 pod č. j. 40 Cad 42/2003 - 28) rozhodnutí žalované a věc vrátil k dalšímu řízení před žalovanou, přičemž ji zavázal právním názorem, že stěžovatelka se stala úplně bezmocnou dnem 7. 10. 2002. Rozhodnutí krajského soudu ze dne 28. 8. 2003 zrušující rozhodnutí žalované bylo napadeno kasační stížností, v níž bylo především namítáno, že skutkový stav věci ohledně vzniku úplné bezmocnosti stěžovatelky nebyl zjištěn úplně a správně, neboť stěžovatelka trvala na tom, že její stav úplné bezmocnosti nastal dnem 23. 9. 2002, kdy byla stížena mozkovou příhodou, a nikoliv až dnem 7. 10. 2002, kdy byla propuštěna z nemocniční péče do domácího ošetřování. Nejvyšší správní soud dne 24. 2. 2005 pod č. j. 5 Ads 64/2003 - 95 rozhodl, že tuto kasační stížnost zamítá, a to i ohledně námítky ve vztahu k datu vzniku plné bezmocnosti, neboť v postupu krajského soudu při doplnění dokazování, ani v jeho právních závěrech neshledal pochybení. Žalovaná vydala dne 23. 9. 2003 rozhodnutí, kterým stěžovatelce přiznala zvýšení důchodu pro bezmocnost (úplnou bezmocnost) od 7. 10. 2002, vázána právním názorem krajského soudu vysloveným ve zrušovacím rozsudku ze dne 28. 8. 2003. Toto rozhodnutí stěžovatelka napadla opět

žalobou, v níž namítala vznik úplné bezmocnosti dnem 23. 9. 2002, kdy byla přijata po mozkové příhodě k nemocničnímu ošetřování (tedy identickou námitku, jaká byla posuzována ve všech předchozích sporech). Krajský soud pod č. j. 40 Cad 261/2003 - 30 dne 3. 11. 2005 rozhodl, že tuto žalobu zamítá a žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Uvedl přitom, že stěžovatelka nepředložila žádné nové důkazy svědčící o tom, že skutkový stav v září - říjnu 2002 byl jiný, než se o něm vyslovila posudková komise MPSV v předchozím řízení, navrhované důkazy výslechy ošetřujících lékařů z nemocnice či praktického lékaře by na tomto závěru nemohly ničeho změnit – zdravotní stav stěžovatelky k datu přijetí do nemocnice po mozkové příhodě nebyl trvalý a neměnný a vyslovit závěr o úplné bezmocnosti bylo možno až při skončení hospitalizace, a to i na základě propouštěcí zprávy obsahující závěry o zdravotním stavu stěžovatelky, kterou posléze posudková komise jako jeden z podkladů použila pro svůj závěr o datu vzniku úplné bezmocnosti. Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka (byť ve skutečnosti ji podal P. K.) blanketní kasační stížnost, jež byla doplněna ustanoveným advokátem a stala se tak projednatelnou.

Nejvyšší správní soud projednal shora uvedené kasační stížnosti, přičemž shledal, že kasační stížnost proti ustanovení advokáta JUDr. Prágla byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou (§ 46 odst. 1 písm. c/ zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – dále jen „s. ř. s.“ ve spojení s § 120 s. ř. s.), P. K. není účastníkem řízení, v řízení o žalobě (sp. zn. 40 Cad 261/2003) vystupoval jako obecný zmocněnec, plná moc založená na č. l. 15 soudního spisu jako procesní plná moc pro „celé řízení“ zanikla právní mocí rozsudku krajského soudu – srov. § 28 odst. 6 občanského soudního řádu, jenž se v důsledku § 64 s. ř. s. rovněž použije. Plná moc pro řízení o kasační stížnosti nebyla stěžovatelkou P. K. jako zvolenému zástupci udělena, ostatně formulace kasační stížnosti svědčí o tom, že ji P. K. podal svým jménem, a jako taková je tedy podána osobou zjevně neoprávněnou. Na tom nic nemůže změnit ani pisatelovo přesvědčení o tom, co je známo krajskému soudu (že v některých řízeních mu stěžovatelkou byla do protokolu anebo písemně udělena plná moc k zastupování). Kasační stížnost je oprávněn podat účastník řízení o žalobě, tímto účastníkem byla paní B. H., nikoliv P. K.. Nejvyšší správní soud odmítl tuto kasační stížnost i s vědomím, že ani její meritorní projednání by na podstatě věci nic nezměnilo, neboť vnitřní vztah klienta a ustanoveného advokáta ve věci pokynů, omezení a příkazů nemá žádné účinky vůči soudu. Skutečnost, že ustanovený advokát případně nerespektuje vnitřní pokyny zmocnitele, může být pouze základem odpovědnostního vztahu mezi ním a zmocnitelem. Žadatel o ustanovení advokáta ex offio také nemá žádné právo na to, aby mu byl ustanoven advokát určitý či s určitým sídlem. Jak jasně judikoval Ústavní soud (sp. zn. III. ÚS 296/97), je věcí státu, a nikoliv subjektivních představ žadatele o právní pomoc, za jakých podmínek a jakým způsobem je poskytnutí právní pomoci zabezpečeno. Proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku sub I. tohoto rozsudku.

Pokud jde o námitky obsažené v kasační stížnosti proti meritornímu rozhodnutí krajského soudu ze dne 3. 11. 2005, ustanovení advokáta zhojilo nedostatek plné moci, který i v tomto případě byl přítomen. Nejvyšší správní soud projednal kasační stížnost vázán jejími důvody a shledal, že je nedůvodná.

Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je správním orgánem vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku. Podle § 78 odst. 6 s. ř. s. zrušil-li soud rozhodnutí správního orgánu ve věci, v níž sám prováděl dokazování, zahrne správní orgán v dalším řízení tyto důkazy mezi podklady pro nové rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že napadené správní rozhodnutí nevykazuje znaky nepřezkoumatelnosti namítané stěžovatelkou v kasační stížnosti (§ 103 odst. 1 písm. b/ s. ř. s.), ve výroku rozhodnutí je uvedeno jaká dávka se stěžovatelce přiznává (zvýšení důchodu pro bezmocnost), je uvedeno příslušné zákonné ustanovení, i datum vzniku úplné bezmocnosti. Skutkově se rozhodnutí opírá o posudek posudkové komise MPSV, kterým bylo dokazování doplněno v řízení před krajským soudem. Výše dávky je rovněž odůvodněna. Za těchto okolností nelze důvodně namítat, že bylo přezkoumáno rozhodnutí nepřezkoumatelné – obsah posudku Posudkové komise MPSV ze dne 24. 4. 2003 a jeho doplnění ze dne 22. 7. 2003 je součástí správního spisu a byl stěžovatelce dobře znám ze soudního řízení, v němž byl opatřován. Tato námitka je tedy nedůvodná.

Ohledně zjišťování data vzniku úplné bezmocnosti uplatňuje stěžovatelka identické námitky jako v předchozích soudních řízeních vedených na úrovni krajského soudu i Nejvyššího správního soudu. K tomu je nutno uvést, že správní orgán je povinen respektovat názor, jenž mu ve zrušovacím rozhodnutí předestřel krajský soud, a skutková zjištění soudu zahrnout do podkladů pro své rozhodnutí. Žalovaná tedy byla povinna vydat nové rozhodnutí o zvýšení důchodu pro bezmocnost, v němž o této dávce důchodového zabezpečení rozhodla v souladu s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem a s rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Rozhodnutí tedy bylo vydáno v souladu se zákonem a krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Vázanost právním názorem soudu může být prolomena jen v důsledku nových skutkových zjištění, popřípadě v důsledku změny právní úpravy. V kasační stížnosti nová skutková zjištění tvrzena nejsou, opakují se v ní tatáž tvrzení, která již stěžovatelka dříve uplatnila a s nimiž se soudy vyrovnaly, a to včetně návrhů na další dokazování – tyto návrhy tedy nezůstaly nepovšimnuty, jak stěžovatelka uvádí v této kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud pouze dodává, že definice bezmocnosti obsažená v § 70 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, spočívá na existenci zdravotního stavu odpovídajícího bezmocnosti se znakem trvalosti („Je-li důchodce trvale tak bezmocný, že potřebuje ošetření a obsluhu jinou osobou ...“). Nepříznivý zdravotní stav vyžadující ošetření a obsluhu jinou osobou může nastat například i po operaci, na trvalost nebylo lze ve stěžovatelčině případě usuzovat v den, kdy byla postižena mozkovou příhodou a od kterého požaduje přiznání dávky. Stěžovatelka by tak v důsledku shora uvedené právní úpravy v nové žalobě mohla namítat pouze, že žalovaná nerespektovala závazný právní názor soudu či nezahrnula skutková zjištění učiněná soudem do podkladů pro své rozhodnutí. O tuto situaci se však nejednalo, z žaloby také neplynou žádné nové skutkové okolnosti, které by vyšly najevo a které by stěžovatelka chtěla prokazovat, ke změně právní úpravy, jež by měla vliv na rozhodnutí žalované rovněž nedošlo.

Nejvyšší správní soud proto výrokiem sub. II kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok sub III je odůvodněn takto: V případě odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků nemá právo na úhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ve věci kasační stížnosti směřující do merita věci (výrok sub. II) stěžovatelka neměla úspěch, proto právo na náhradu nákladů nemá, žalovaná, ač procesně úspěšná, takové právo nemá ex lege (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Výrok sub. IV se odůvodňuje následovně:

Ustanovenému advokátu JUDr. Práglovi byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby, a to doplnění kasační stížnosti (neboť porada s klientkou nebyla tvrzena, a soud tedy nemohl přiznat odměnu za převzetí zastoupení, kdy je porada s klientem povinnou součástí takového úkonu) a příslušný paušál; projednávaná věc náleží do oblasti sociálního zabezpečení, a proto tarifní hodnota činí 500 Kč (§ 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném v době provedení úkonu), sazba odměny za jeden úkon pak činí podle § 7 cit. vyhlášky 250 Kč. Na jeden úkon připadá paušál jako náhrada hotových výdajů v částce 75 Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky), celkem tedy 325 Kč. Odměna bude poukázána z účtu zdejšího soudu v přiměřené lhůtě po nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu